

Αλέξης Πολίτης

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΝΑΣ ΣΤΑ 1835

Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ήταν τα χρόνια της ποίησης: καινούρια ρεύματα, καινούρια ονόματα, ριζικά διαφορετικές προτάσεις. Μόλις ο πόλεμος τελείωσε, μόλις τα πράγματα πήραν μian ομαλότερη τροχιά, η νεοελληνική διανόηση ένιωσε, φαίνεται, και την έλλειψη της πεζογραφίας: ήταν εξίσου απαραίτητη, ώστε να ξαναπάρουν οι Έλληνες, οι απόγονοι των ένδοξων Αρχαίων, τη θέση που τους είχε η Μοίρα ορίσει στην ιεραρχία των εθνών.

Ο πεζός δοκιμιακός λόγος, η αναλυτική σκέψη είχε βρει, δυο γενιές τώρα, τον δρόμο-του: το κενό ήταν έντονο ως προς την πλευρά της φαντασίας, ως προς το μυθιστόρημα, μ' άλλα λόγια. Και μάλιστα, η αρχαιότητα δεν είχε διαπρέψει εκεί: τα λιγοστά έργα που είχαν φτάσει ως τους νεότερους ούτε το υψηλό φρόνημα του κλασικού ελληνισμού εκπροσωπούσαν ούτε συνιστούσαν αξιοσημείωτο γλωσσικό πρότυπο. Η πεζογραφία αποτέλεσε αρετή των μοντέρνων, και λοιπόν προνομιακό πεδίο των Ευρωπαίων: προς αυτούς αποκλειστικά έπρεπε κανείς να στραφεί προκειμένου να την οικειωθεί.

Πεζογραφία σήμαινε ωστόσο δύο πράγματα: λογοτεχνήματα, βέβαια, πρώτο και κύριο, αλλά και καλλιέργεια πεζού αφηγηματικού λόγου. Εκείνοι οι, δίχως δυναμική και στους χρόνους-τους, προεπαναστατικές προσπάθειες δεν είχαν θρέψει διόλου το έδαφος: Το *Σχολείον* του Ρήγα έμοιαζε ξεχασμένο, τα *Απανθίσματα* του Στέφανου Δημητριάδη έμεναν αδρανή σε κάποιες αποθήκες,¹ και μόνον τα *Έρωτος αποτελέσματα*, αναιμικά από κάθε άποψη, κρατούσαν κάποιες ρίζες στη συλλογική μνήμη, περισσότερο σαν παράδειγμα προς αποφυγήν.² Όλα λοιπόν έπρεπε ν' αρχίσουν από την αρχή: πολύ χαρακτηρι-

